

Archeologisch vooronderzoek Vorst (Laakdal) – Dikstraat

Bénédicte Cléda en Natasja Reyns

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bvba 322

Aard onderzoek: Prospectie
Vergunningsnummer: 2016/273
Naam aanvrager: Bénédicte Cléda
Naam site: Vorst (Laakdal) – Dijkstraat

Opdrachtgever: Dhr. Michel Nolens, Wechelsebaan 184, B-2275 LILLE
Opdrachtnemer: All-Archeo bvba, Laagstraat 12, B-9140 TEMSE
Administratief toezicht: Sofie Debruyne en Leendert van der Meij, agentschap Onroerend Erfgoed,
Anna Bijnsgebouw, Lange Kievitstraat 111-113 bus 53, B-2018 ANTWERPEN

Rapportage: All-Archeo bvba

All-Archeo bvba
Laagstraat 12
B-9140 Temse

info@all-archeo .be
0478 36 57 07
0498 15 84 40

D/2016/12.807/46

© All-Archeo bvba, 2016

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek. De aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegde gezag, zijnde het agentschap Onroerend Erfgoed.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING.....	5
2 ADMINISTRATIEVE FICHE.....	7
3 PROJECTGEGEVENS EN AFBAKENING ONDERZOEK.....	9
3.1 Afbakening studiegebied.....	9
3.2 Aard bedreiging.....	10
3.3 Onderzoeksopdracht.....	10
4 BESCHRIJVING REFERENTIESITUATIE.....	13
4.1 Landschappelijke context.....	13
4.1.1 Topografie.....	13
4.1.2 Hydrografie.....	13
4.1.3 Bodem.....	14
4.2 Beschrijving gekende waarden.....	16
4.2.1 Historische gegevens.....	16
4.2.2 Archeologische voorkennis.....	17
5 RESULTATEN TERREINONDERZOEK.....	19
5.1 Toegepaste methoden & technieken.....	19
5.2 Bespreking sporen.....	22
5.2.1 Westelijke zone (WP1-11).....	22
5.2.1.1 Paalsporen.....	22
5.2.1.2 Kuilen.....	22
5.2.1.3 Greppels.....	26
5.2.1.4 Bandensporen.....	27
5.2.1.5 Natuurlijke sporen	27
5.2.2 Oostelijke zone (WP12-18).....	29
5.2.2.1 Paalsporen.....	29
5.2.2.2 Kuilen.....	29
5.2.2.3 Greppels.....	29
5.2.2.4 Bandensporen.....	30
6 WAARDERING, ANALYSE VAN DE GEPLANEDE SITUATIE: EFFECTEN, EN ADVIES.....	32
6.1 Antwoord onderzoeksvragen.....	32
6.2 Advies.....	33
7 BIBLIOGRAFIE.....	34
7.1 Websites.....	34
8 BIJLAGEN.....	36
8.1 Lijst van afkortingen.....	36
8.2 Archeologische periodes.....	36
8.3 Plannen en tekeningen.....	36
8.4 Harrismatrix.....	36
8.5 Sporenlijst.....	41
8.6 Vondstenlijst.....	43
8.7 Digitale gegevensdrager.....	43

1 Inleiding

Op het terrein zal een verkaveling gerealiseerd worden. Naar aanleiding van deze plannen werd voorafgaand een prospectie met ingreep in de bodem geadviseerd door het agentschap Onroerend Erfgoed. Het doel van deze prospectie is een archeologische evaluatie van het terrein.

Het terreinwerk werd uitgevoerd van 4 tot 7 juli 2016, onder leiding van Bénédicte Cléda en met medewerking van Natasja Reyns. Jeroen Wijnen was de bodemkundige (Land!). De bedoeling van het onderzoek was om binnen het plangebied archeologisch erfgoed te karteren en het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed te lokaliseren, te interpreteren en te waarderen. Op die manier kan advies uitgebracht worden over eventuele vervolgstappen met betrekking tot het archeologisch vrijgeven van het plangebied en het definiëren van eventuele sites die verder onderzocht dienen te worden.

De eindbeslissing over het vrijgeven van de gronden en/of archeologisch vervolgonderzoek ligt bij het agentschap Onroerend Erfgoed.

2 Administratieve fiche

Administratieve gegevens	
<i>Naam van de opdrachtgever</i>	Dhr. Michel Nolens
<i>Naam van de uitvoerder</i>	All-Archeo bvba
<i>Naam van de vergunninghouder</i>	Bénédicte Cléda
<i>Beheer en plaats van de geregistreerde data en opgravingsdocumentatie</i>	Depot provincie Antwerpen, Boomgaardstraat 22-24, 2018 Antwerpen
<i>Beheer en de plaats van de vondsten en stalen</i>	Depot provincie Antwerpen, Boomgaardstraat 22-24, 2018 Antwerpen
<i>Projectcode</i>	2016/273
<i>Vindplaatsnaam</i>	Vorst (Laakdal) – Dijkstraat
<i>Locatie met vermelding van provincie, gemeente, deelgemeente, plaats, toponiem en minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Provincie: Antwerpen • Locatie: Vorst (Laakdal) • Plaats: Dijkstraat • x/y Lambert 72-coördinaten: <ul style="list-style-type: none"> – 199361, 197840 – 199504, 197788 – 199404, 197674 – 199243, 197701
<i>Kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer(s)</i>	Laakdal, afdeling 4, sectie C, perce(e)l(en) : 169N, 184N (partim), 184E, 191D, 192, 193C, 193K, 200A, 201G, 202K en 202L
<i>Kaart van het onderzoeksgebied op basis van de topografische kaart op schaal 1:10000</i>	Zie 4.1.1 Topografie
<i>Begin- en einddatum uitvoering onderzoek</i>	4 tot 7 juli 2016
Omschrijving van de onderzoeksopdracht	
<i>Verwijzing naar de bijzondere voorwaarden, die zijn opgenomen in de vergunning</i>	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Laakdal, Dijkstraat
<i>Omschrijving van de archeologische verwachtingen</i>	Op basis van deze gegevens blijken zich in de omgeving van het onderzoeksgebied resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd te bevinden. Het gaat om resten van bewoning en cultus. De nabijheid van eerdere vondsten wijst er, in combinatie met de landschappelijke kenmerken, op dat het terrein archeologisch potentieel heeft.
<i>Wetenschappelijke vraagstelling met betrekking tot het onderzoeksgebied</i>	De bedoeling van het onderzoek is het vaststellen van de eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen. Dit kan het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek omvatten. Om een weloverwogen waardering te kunnen voorstellen, is een prospectie met ingreep in de bodem aangewezen.
<i>Doelen en wensen van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep van de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt</i>	Op het terrein wordt een verkaveling gerealiseerd. Dit impliceert dat het bestaande bodemarchief grondig verstoord zal worden.

<i>Eventuele randvoorwaarden</i>	Niet van toepassing
Eventuele raadpleging van specialisten	
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als hun advies werd ingewonnen bij substantiële staalname voor specialistisch onderzoek</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de inbreng van specialisten als zij betrokken worden bij de conservatie</i>	Niet van toepassing
<i>Omschrijving van de algemene wetenschappelijke adviezen door personen die buiten het project stonden</i>	Niet van toepassing

3 Projectgegevens en afbakening onderzoek

3.1 Afbakening studiegebied

Het projectgebied is gelegen in de provincie Antwerpen, gemeente Laakdal (Fig. 1). Het is volgens het gewestplan gelegen in woongebieden (0100).

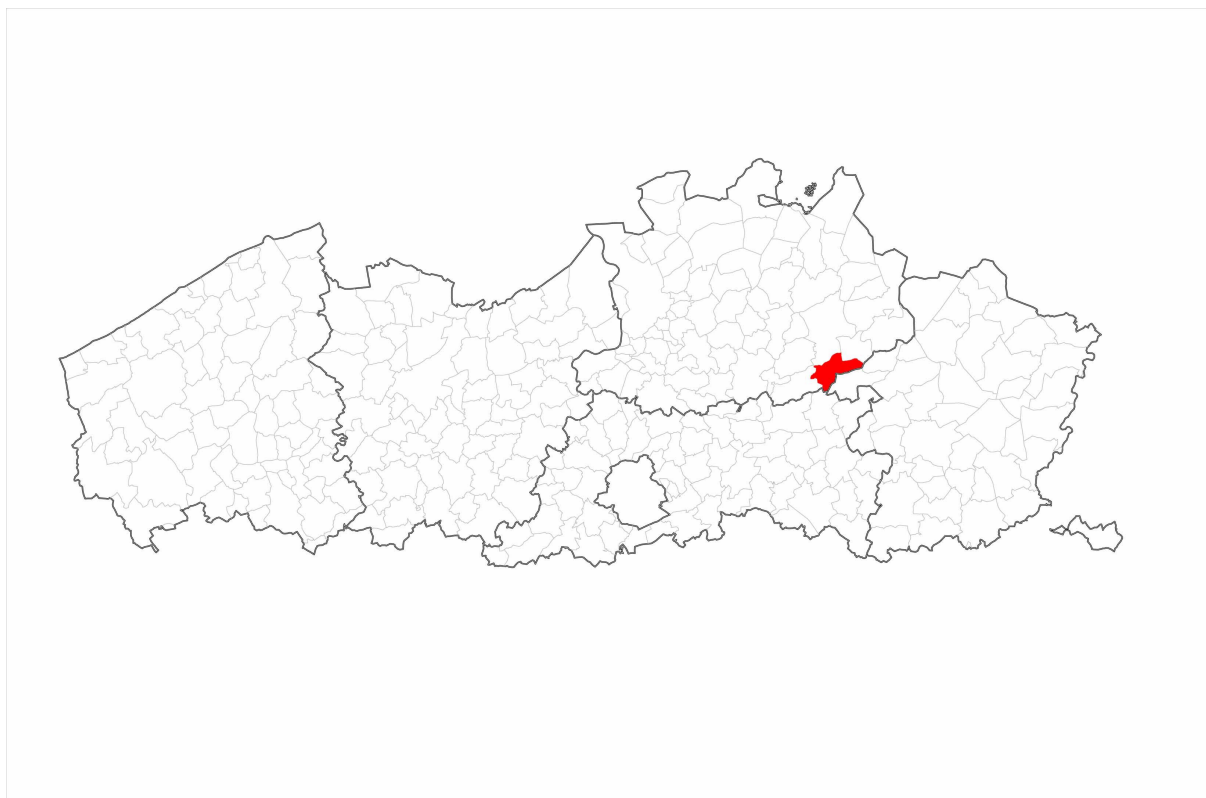

Fig. 1: Situeringplan Laakdal

Fig. 2: Kleurenorthofoto (luchtfoto 2015) met een situering van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Het projectgebied (Fig. 2) is gelegen ten oosten van het centrum van Vorst. Ten noorden van het projectgebied loopt de Dikstraat, ten westen de Geelsebaan en ten zuiden de Meerlaarstraat.

3.2 Aard bedreiging

Op het terrein wordt een verkaveling gerealiseerd. Dit impliceert dat het bestaande bodemarchief grondig verstoord zal worden (Fig. 3). Daarom wordt voorafgaand aan de geplande werkzaamheden een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd, om de aanwezigheid van eventuele relevante archeologische waarden vast te stellen.

Fig. 3: Ontwerpplan (Koen Wouters)

3.3 Onderzoeksopdracht

De bedoeling van het onderzoek is het vaststellen van eventuele aanwezige archeologische waarden en deze in relatie tot hun context te interpreteren en zo correct mogelijk te waarderen om de gevolgen van de geplande bedreiging te kunnen inschatten. Hieruit moet dan een advies voortvloeien met betrekking tot de volgende stappen. Dit kan het vrijgeven van de terreinen of de noodzaak van een eventueel vervolgonderzoek omvatten. Om een weloverwogen waardering te kunnen voorstellen, is een prospectie met ingreep in de bodem aangewezen.

Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er tekenen van erosie?

- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
- Zijn er losse vondsten (aardewerk, lithische artefacten, ...) aanwezig? Zo ja, zijn dit geïsoleerde vondsten of is er sprake van vondstconcentraties? Kunnen deze concentraties wijzen op de aanwezigheid van een prehistorische site?
- Hoe is de bewaringstoestand van deze prehistorische site(s)?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 1. Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 2. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

4 Beschrijving referentiesituatie

4.1 Landschappelijke context

4.1.1 Topografie

Op de topografische kaart is het onderzoeksgebied gelegen op een hoogte van ongeveer 21 m TAW (Fig. 4). Het projectgebied is gelegen op een zachte helling naar de vallei van de Grote Laak. Op het terrein zelf zijn hoogteverschillen waarneembaar.

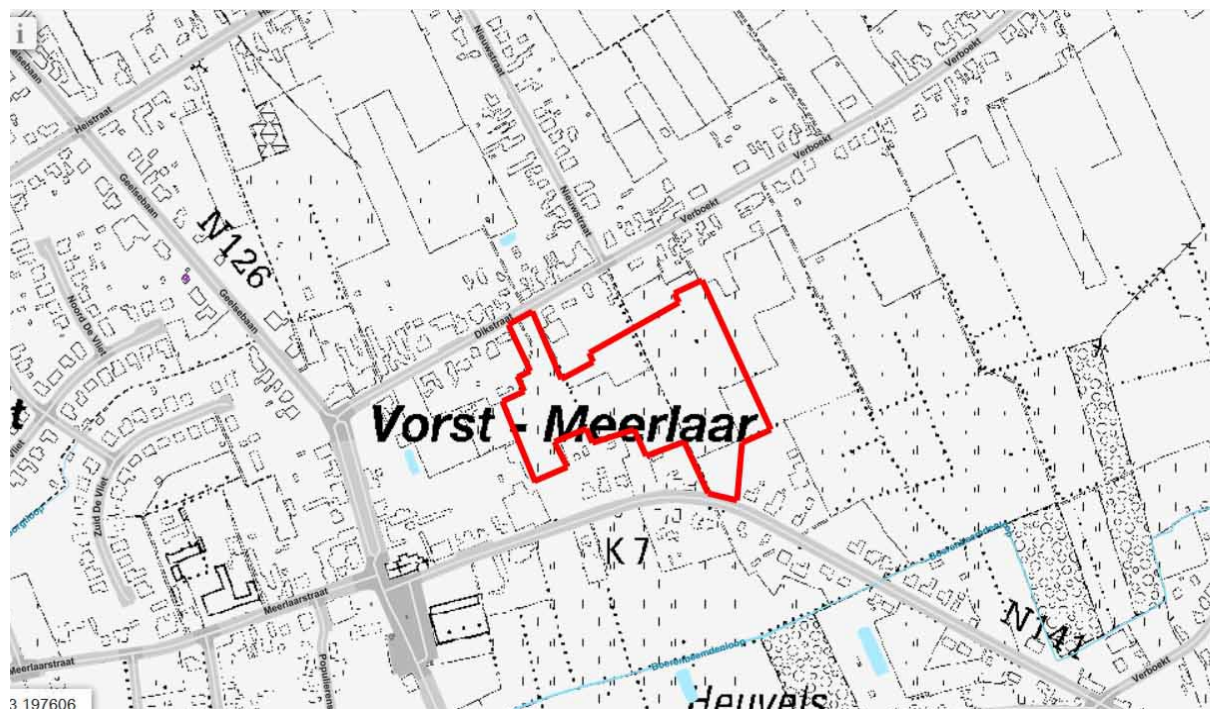

Fig. 4: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be/>)

4.1.2 Hydrografie

Het gebied is op hydrografisch vlak gelegen binnen het Netebekken, in de subhydrografische zone¹ Grote Laak. Ten zuiden van het projectgebied loopt de Boerenbeemdenloop. Het projectgebied is gelegen tussen twee beekvalleien, namelijk van de Grote Laak in het zuiden en van de Kleine Laak in het noordoosten (Fig. 5).

¹ Subindeling van de bekkens

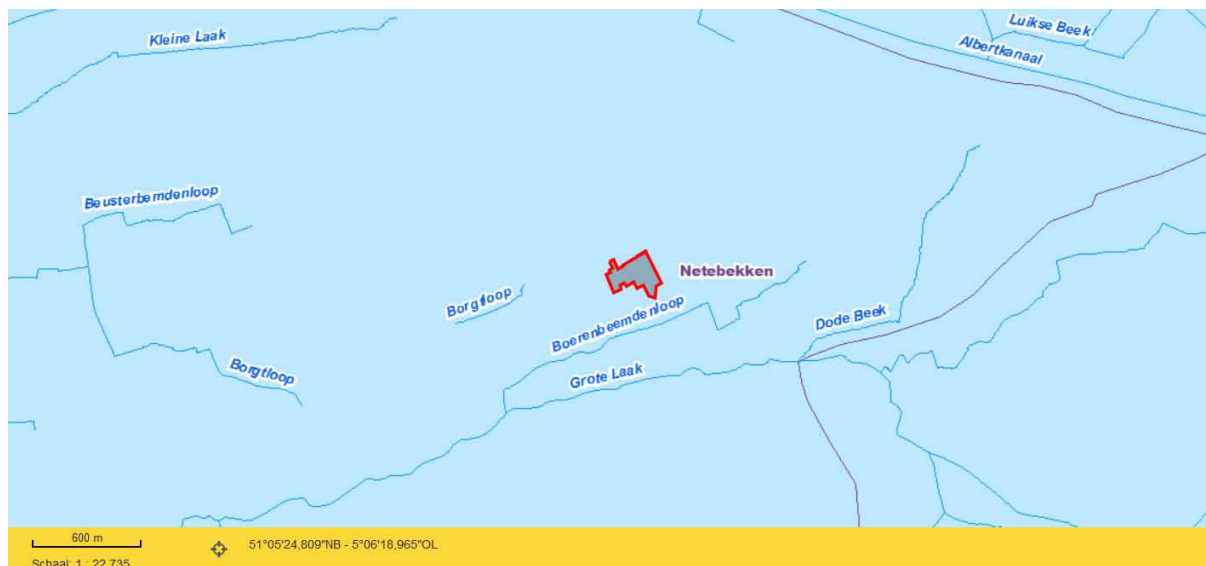

Fig. 5: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart/>)

4.1.3 Bodem

Het onderzoeksgebied is gelegen in de Kempen. De geologische ondergrond van het terrein bestaat uit de Formatie van Diest (Di), gekenmerkt door groen tot bruin zand, heterogeen, meerdere grindlagen, (ijzer)zandsteenbanken, kleirijke horizonten, schuine gelaagdheid, glauconietrijk, micarrijke horizonten.²

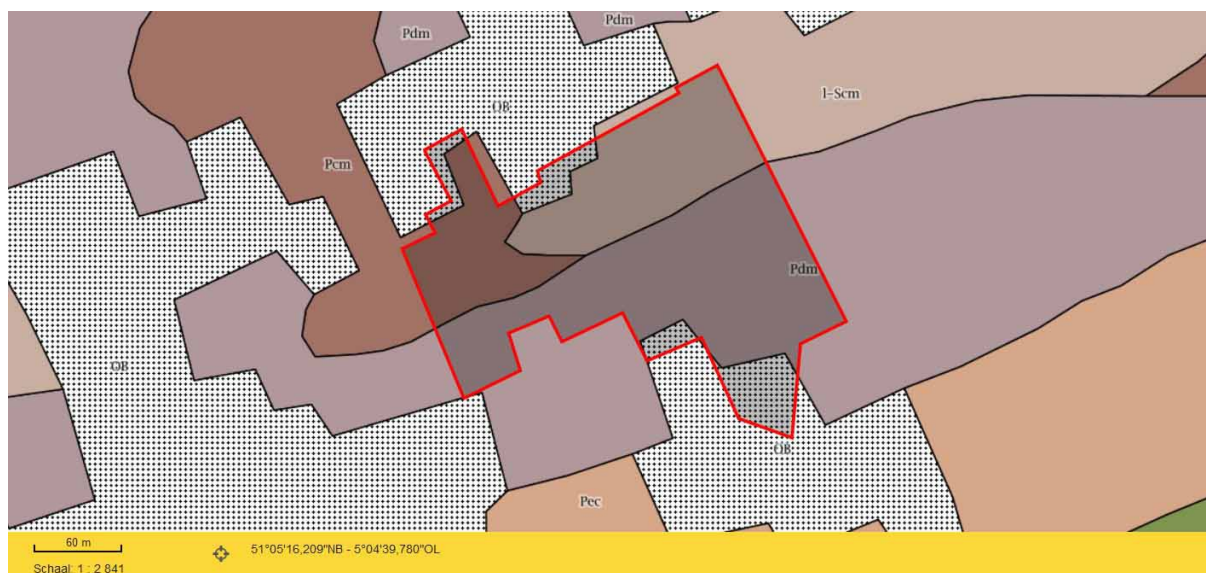

Fig. 6: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart/>)

In het noordoosten van het projectgebied wordt de bodem aangegeven als een matig droge lemig zandbodem met dikke antropogene humus A horizont met leem op geringe of matige diepte (I-Scm). Deze bodem strekt zich verder uit ten noordoosten van het plangebied. In het noordwesten van het projectgebied komt een matig droge licht zandleembodem met dikke antropogene humus A horizont voor (Pcm). In het zuiden is er een matig natte licht zandleembodem met

² <http://www.geopunt.be/>

dikke antropogene humus A horizont (Pdm). In het uiterste noorden en het uiterste zuiden van het terrein bevinden zich bebouwde zones (Fig. 6).

Het terreinonderzoek kon de gegevens van de bodemkaart bevestigen. Aan de hand van de aangelegde bodemprofielen werden een plaggendek en een licht zandleembodem vastgesteld. Het plaggendek bestaat uit een dik aangebracht plaggenpakket van ongeveer 60 cm dik (Aap-horizont).³ Er werden twee ploeglagen vastgesteld in dit plaggendek (Aap1- en Aap2-horizont). De donkerbruine Aap1-horizont was doorgaans ongeveer 40 cm dik en de bruine Aap2-horizont was ongeveer 20 cm dik (Fig. 7).

In enkele bodemprofielen, namelijk WP5, WP9-10, WP17, vertoonde het plaggendek roestverschijnselen, te wijten aan de sterk gleyige bodem. In werkput 17 konden tot vier beploegde plaggenlagen onderscheiden worden met gleyige kenmerken (Fig. 8). In werkput 17 kon ook onder de plaggenbodem nog een sterk gebioturbeerde laag van ongeveer 10 cm dik waargenomen worden (A/C-horizont).

Fig. 7: WP14 PR1 AB

Fig. 8: WP17 PR1 AB

Fig. 9: WP8 PR1 AB

Fig. 10: WP16 PR1 AB

In werkput 8 was mogelijk nog een restant van een lichtbruine cultuurlaag (Ap-horizont) van ongeveer 15 cm dik, gelegen onder het plaggendek, op te merken (Fig. 9). Deze cultuurlaag

3 Mondelinge mededeling Jeroen Wijnen

vertoont sterke uitlogingsverschijnselen, waardoor hij oud is, mogelijk Romeins. Bij gebrek aan vondstmateriaal kon deze hypothese echter niet bevestigd worden.

Tijdens het onderzoek is een licht zandleembodem vastgesteld. Deze bodem is ontstaan door de afwisselende eolische afzettingen van zand en leem in de voorlaatste (Saalien) en laatste (Weichselien) ijstijd van het tertiair. De moederbodem (C-horizont) is aangetast door de fluctuerende grondwatertafel en vertoont in alle bodemprofielen gleyige verschijnselen, met name roestvlekken of -brokken. In werkputten 3-4, 14 en 16 is dat het sterkst merkbaar (roestbrokken) (Fig. 10). Dit wordt in de bodemprofielen aangegeven als een Cg-horizont (of een Cg1- en een Cg2-horizont).

Het archeologisch niveau bevindt zich op een diepte tussen 22 en 67 cm onder het maaiveld, op een hoogte tussen 20,97 en 21,43 m TAW.

4.2 Beschrijving gekende waarden

4.2.1 Historische gegevens

Op de kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgemaakt op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), kan gezien worden dat het projectgebied gelegen is in landbouwgebied (Fig. 11). Er is bebouwing te zien in de noordwestelijke uithoek van het terrein en ten noorden van het onderzoeksgebied, langs de Dijkstraat. Er zijn ook verschillende perceelsgrenzen met beplantingen waar te nemen, die de voorlopers zijn van de huidige perceelsgrenzen.

Fig. 11: Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden met een situering van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

Op de Atlas der Buurtwegen (1841) is bebouwing te zien in het uiterste noordwesten van het terrein, waar het terrein aansluit op de Dijkstraat. De perceelsgrenzen komen overeen met de huidige perceelsgrenzen (Fig. 12).

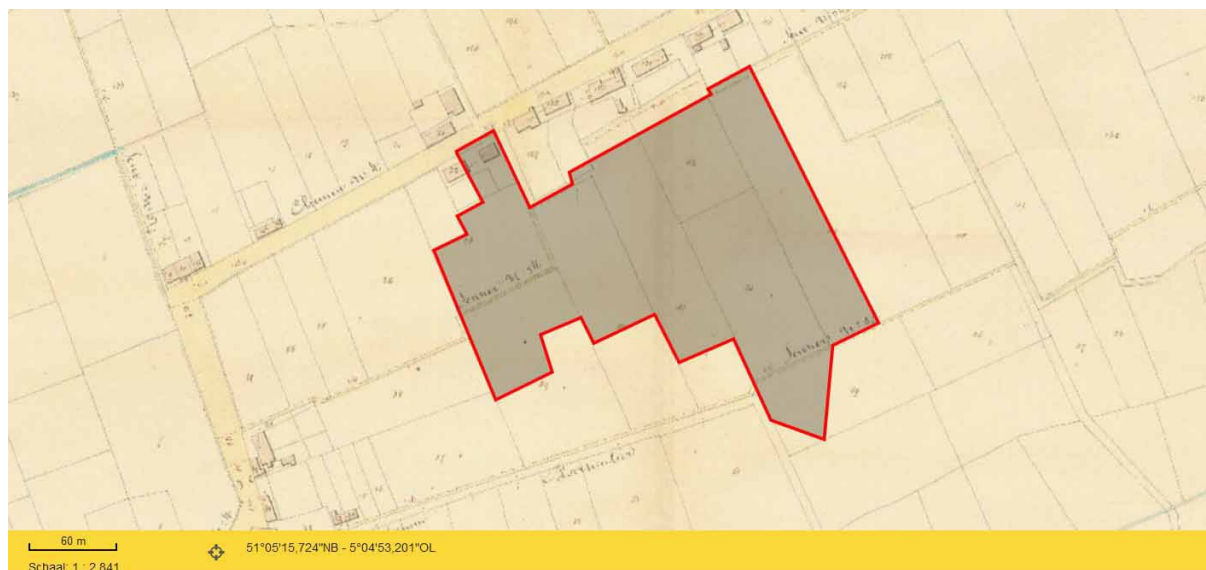

Fig. 12: Atlas der Buurtwegen met een situering van het onderzoeksgebied (<http://www.geopunt.be/kaart>)

4.2.2 Archeologische voorkennis

De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen. De aan- of afwezigheid van archeologische sporen dient met verder archeologisch onderzoek vastgesteld te worden.

In de nabije omgeving van het projectgebied zijn volgens de Centrale Archeologische Inventaris volgende archeologische waarden aanwezig (Fig. 13):

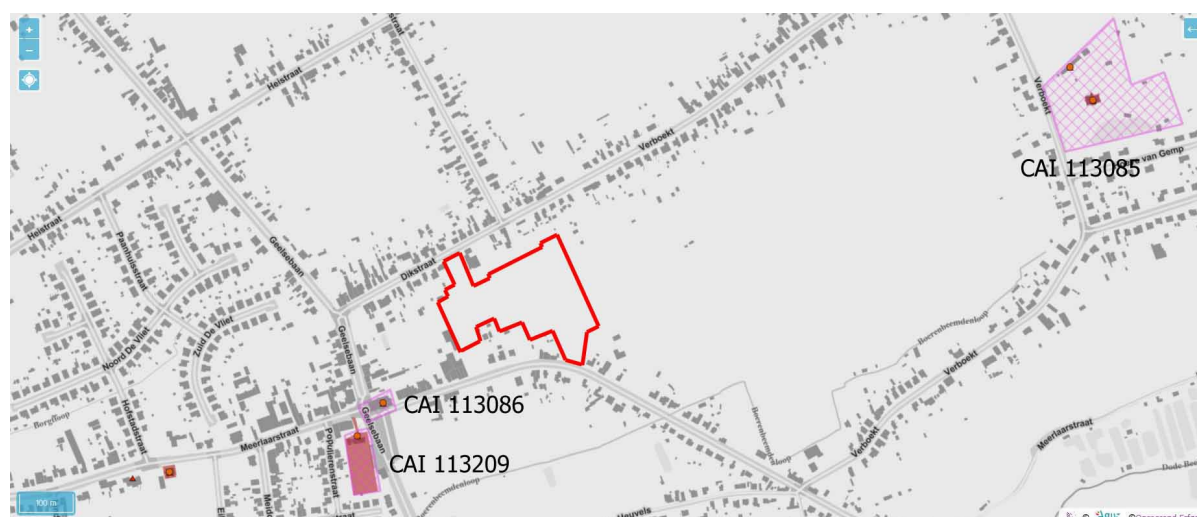

Fig. 13: Overzichtskaart CAI met aanduiding van het onderzoeksgebied (<http://geo.onroerenderfgoed.be/>)

Ten zuidwesten:

- CAI 113086: De voorloper van de Kerk van Klein-Vorst met toponiem Vorst-Meerlaar/Klein-Vorst, is een kapel uit 1429. Volgens H. Beyens bestond er zeker in 1468

een kapel in Meerlaar. Vóór 1547 gaat het nog om een leem-houten constructie. Vanaf 1547 staat er zeker een stenen kapel, gebouwd op dezelfde plaats als de lemen constructie en op dezelfde plaats als de huidige Sint-Niklaas parochiekerk. Vanaf 1803 werd Klein-Vorst een aparte parochie en in 1849 was er een nieuwe parochiekerk.⁴

- CAI 113209: De vindplaats Kapelleschans met toponiem Heuvels/Kapellendries/Vijf Zillen is gebouwd in de 17de eeuw en is nog tot eind 18de eeuw in gebruik geweest als schans voor de bewoners uit de omgeving. De laatste resten van de vest werden in de jaren 1950 gedempt.⁵

Ten noordwesten:

- CAI 113085: De vindplaats Kasteel Meerlaar, met toponiem Vorst-Meerlaar/Klein-Vorst is oorspronkelijk een hoeve met hoven, woningen, akkers, beemden en eussels, die vermeld werd in een eerste pachterscontract uit 1349. In die periode was de hoeve ook omgracht. De hoeve-site is te zien op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden. In 1851 werd de oude hoeve afgebroken en een nieuwe opgetrokken en werd het kasteel vergroot. Op de huidige topografische kaart wordt de site “kasteel Meerlaar” genoemd.⁶

Op basis van deze gegevens blijken zich in de omgeving van het onderzoeksgebied resten uit de middeleeuwen en de nieuwe tijd te bevinden. Het gaat om resten van bewoning en cultus. De nabijheid van eerdere vondsten wijst er, in combinatie met de landschappelijke kenmerken, op dat het terrein archeologisch potentieel heeft.

4 Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 113086, Kerk van Klein-Vorst (geraadpleegd op 1 juni 2016)

5 Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 113209, Kapelleschans (geraadpleegd op 1 juni 2016)

6 Centrale Archeologische Inventaris, CAI ID 113085, Kasteel Meerlaar (geraadpleegd op 1 juni 2016)

5 Resultaten terreinonderzoek

5.1 Toegepaste methoden & technieken

De totale af te graven oppervlakte bedroeg minstens 12,5 % van het te prospecteren terrein, respectievelijk 10 % door middel van proefsleuven en 2,5 % door middel van kijkvensters en/of dwarssleuven. De bovengrond werd verwijderd tot op het archeologisch leesbare niveau, bepaald door de leidinggevende archeoloog.

Tijdens het onderzoek werd de methode van continue sleuven gebruikt:

- parallelle proefsleuven ononderbroken over het volledige oppervlak van de betrokken percelen;
- de afstand tussen de proefsleuven bedroeg niet meer dan 15m (van middenpunt tot middenpunt);
- de proefsleuven waren 2 meter breed.

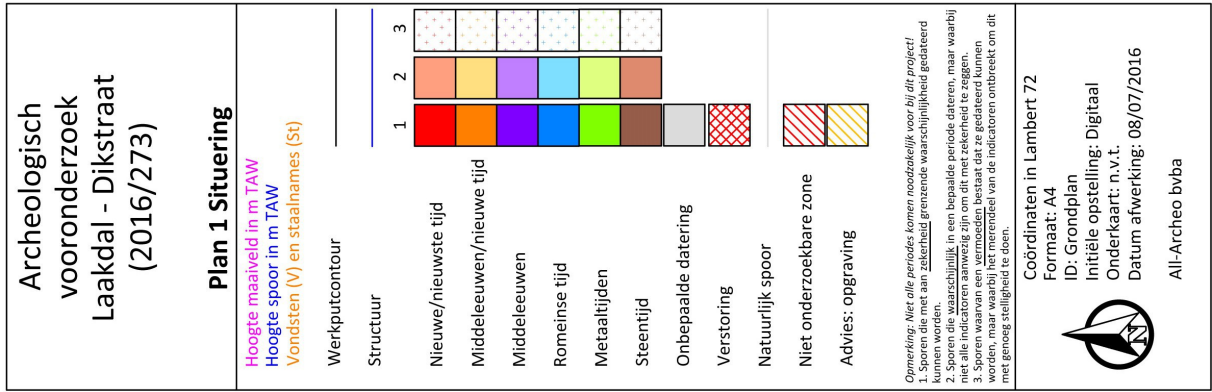
Alle sporen, werkputten en minstens één representatief bodemprofiel per werkput werden fotografisch vastgelegd. De profielen werden zo gekozen dat een overzicht verkregen werd van de bodemopbouw van het volledige onderzoeksgebied. Daarnaast werden alle hoofdmeetpunten, proefsleuven, vlakken, profielen, sporen en aanlegvondsten topografisch ingemeten.

Het projectgebied omvat een oppervlakte van circa 4,2 ha (42996 m²). Het onderzoek geeft volgende getallen als resultaat:

- Onderzoekbare zone: 36656 m²
 - Te onderzoeken zone door middel van proefsleuven = 10 % of 3666 m²
 - Te onderzoeken zone door middel van kijkvensters en dwarssleuven = 2,5 % of 916 m²
- Onderzochte oppervlakte: 4356 m² = 10,13 % van het projectgebied en 11,88 % van de onderzoekbare zone
 - Aantal aangelegde werkputten: 18 = 4356 m²
 - Aantal aangelegde uitbreidingen: 0 = 0 m²

Na overleg met de erfgoedconsulent van Onroerend Erfgoed werd besloten om geen kijkvensters aan te leggen, aangezien deze geen bijkomende informatie zouden aanleveren.

Niet onderzoekbare zones bestonden uit een tuin (535 m²), een akker met mais (2390 m²), een verwilderd deel van het terrein waar puin gestort is (1265 m²) en een bebost perceel (2150 m²).

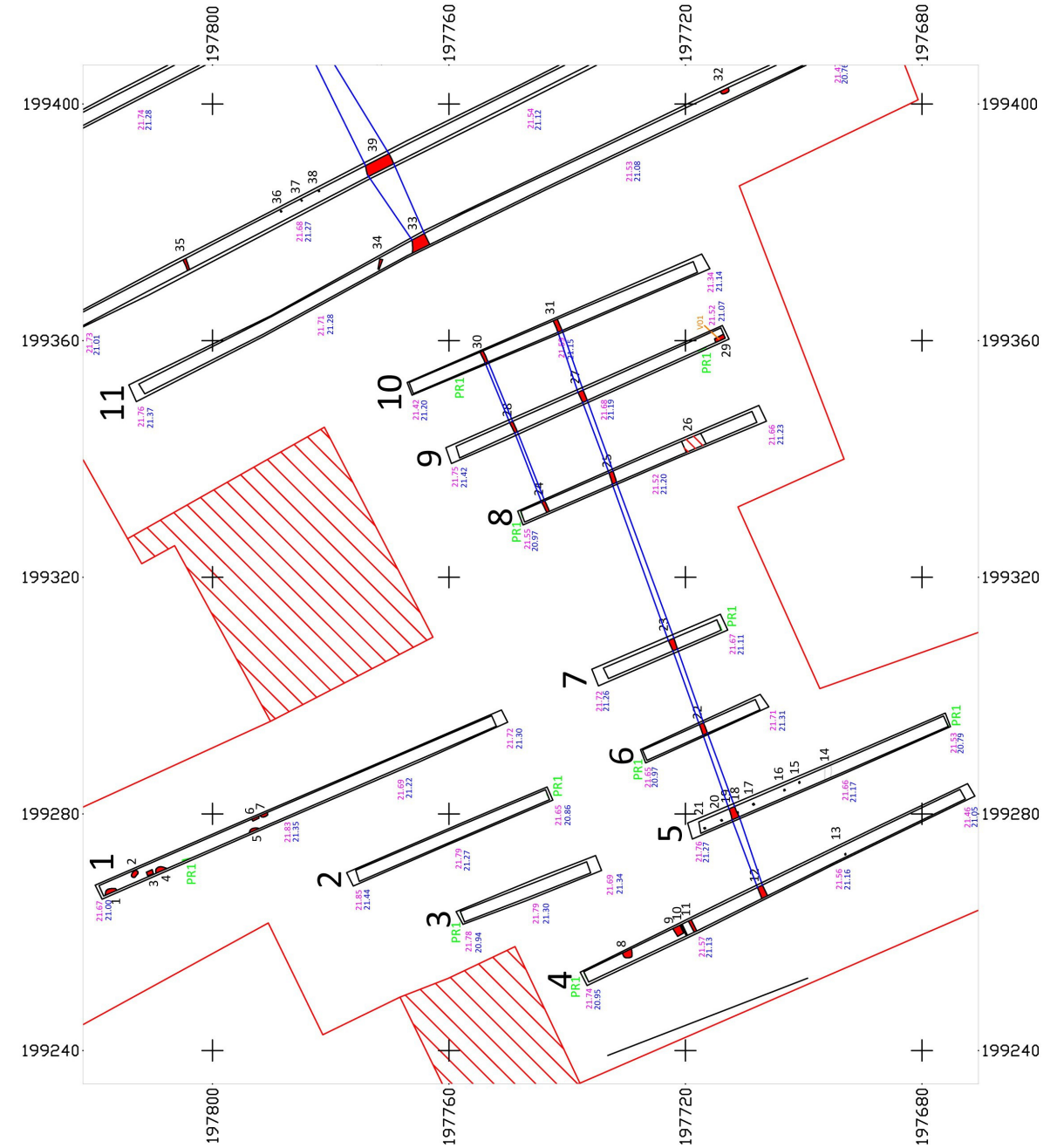
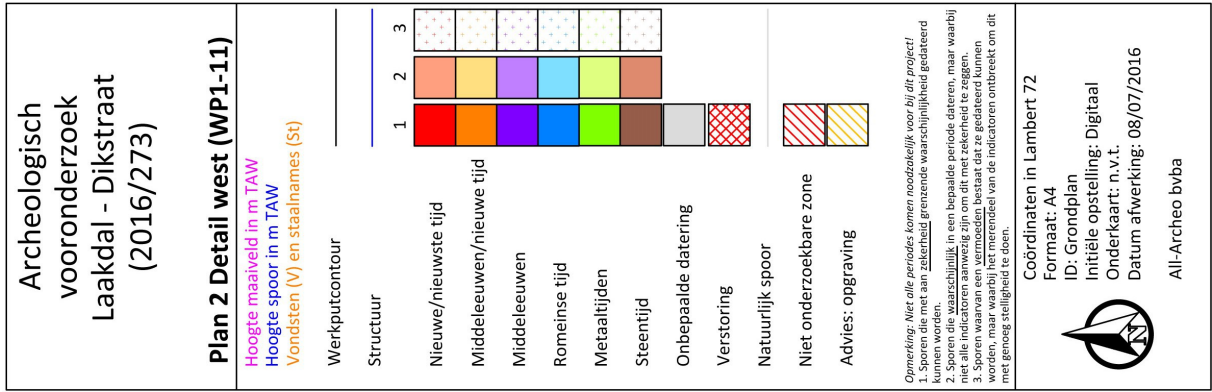

Fig. 15: Detailplan westelijke zone (WP1-11)

5.2 Bespreking sporen

5.2.1 Westelijke zone (WP1-11)

5.2.1.1 Paalsporen

S13, S15-18 en S20-21 zijn vierkante paalsporen met een homogene bruine tot grijze vulling en afmetingen van ongeveer 20 bij 20 cm (Fig. 16). Op basis van de homogene vulling en de scherpe aflijning zijn de paalsporen in de nieuwste tijd te dateren. De paalsporen behoren tot een palenrij van een recent verwijderde afsluiting.

Fig. 16: S13

5.2.1.2 Kuilen

S1-9, S29 zijn onregelmatige tot rechthoekig kuilen met een homogene donkere grijsbruine vulling. De afmetingen van de kuilen zijn onvolledig, omdat ze tegen de werkputwand geregistreerd werden. De breedte van S9 bedraagt 1,35 m (Fig. 17). In S2 en S5-7 werden baksteenfragmenten aangetroffen. S6-7 bevatten plastic. Uit S29 werd een wandfragment rood geglazuurd aardewerk gerecupereerd. De kuilen dateren bijgevolg in de nieuwe tot nieuwste tijd. Mogelijk zijn het zandwinningskuilen.

Fig. 17: S9-10

5.2.1.3 Greppels

S12, S19, S22, S23, S25, S27 en S31 zijn rechthoekige greppels die behoren tot een noordoost-zuidwest georiënteerde greppelstructuur (Fig. 18). De vulling van de greppels is homogeen (donker) grijsbruin of grijsgeel gevlekt. De greppels zijn tussen 75 cm en 1 m breed. In S27 werd baksteen aangetroffen, waardoor de greppelstructuur in de nieuwe of nieuwste tijd dateert. Het voorkomen van de greppelstructuur als perceelsgrens op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, ondersteunt de datering van de eerste gebruiksfase van de greppel in de nieuwe tot nieuwste tijd.

Fig. 18: S25

Fig. 19: S28

S24, S28 en S30 zijn greppels met een noordoost-zuidwest oriëntatie, waarvan de vulling homogeen donkerbruin tot grijsbruin is (Fig. 19). De greppels zijn ongeveer 50 cm breed. De greppelstructuur komt niet voor op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden. Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen. De greppelstructuur is evenwijdig met de meer zuidelijk gelegen perceelsgreppel, waardoor hij vermoedelijk in de nieuwe of nieuwste tijd dateert.

5.2.1.4 Bandensporen

S10-11 zijn rechthoekige bandensporen met een homogene lichtbruine vulling en een breedte tussen 25 en 50 cm (Fig. 20).

Fig. 20: S11

5.2.1.5 Natuurlijke sporen

S14 is een natuurlijk spoor dat onregelmatig van vorm is (Fig. 21). De vulling van het spoor is donker zwartbruin gevlekt.

Fig. 21: S14

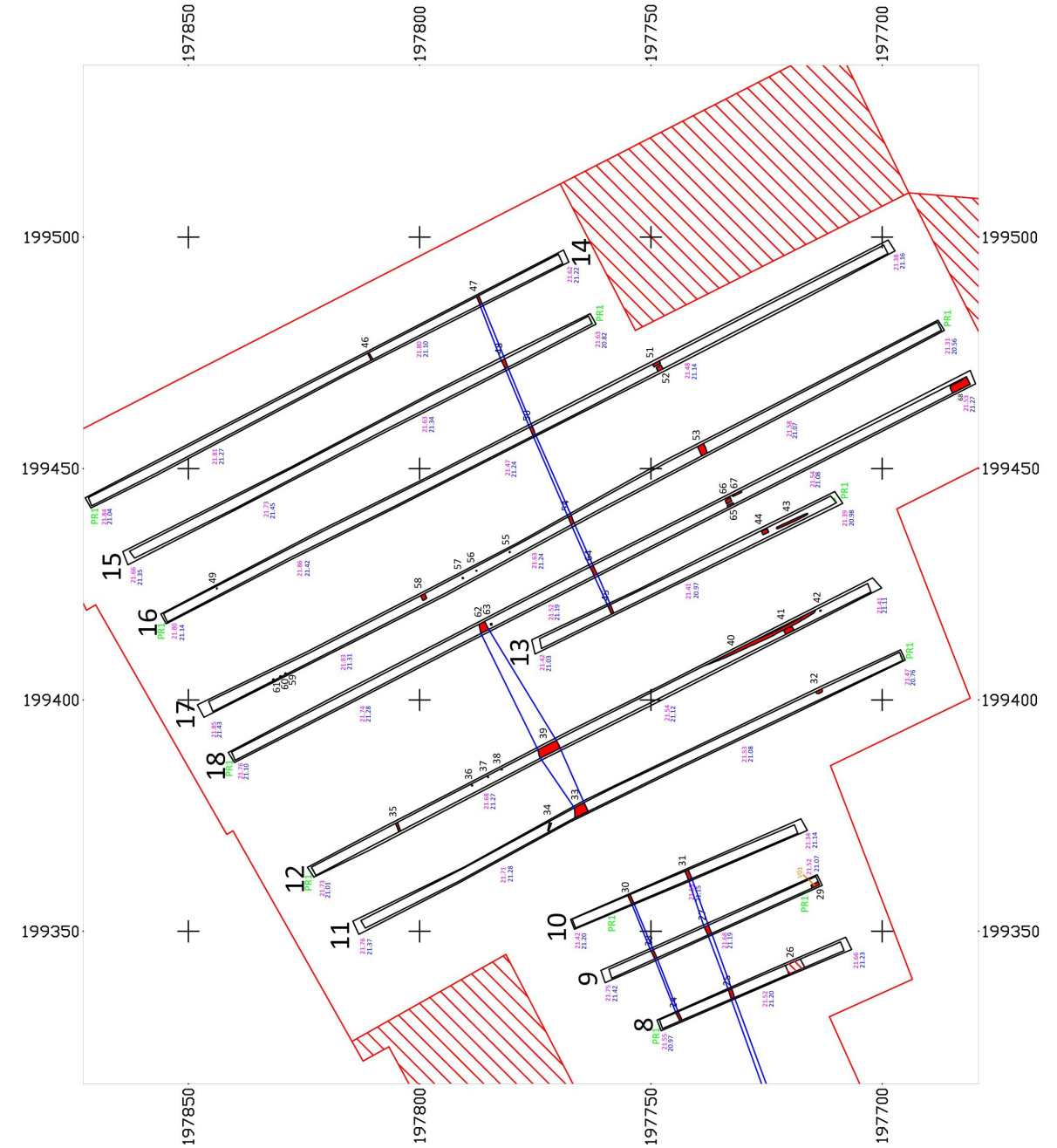
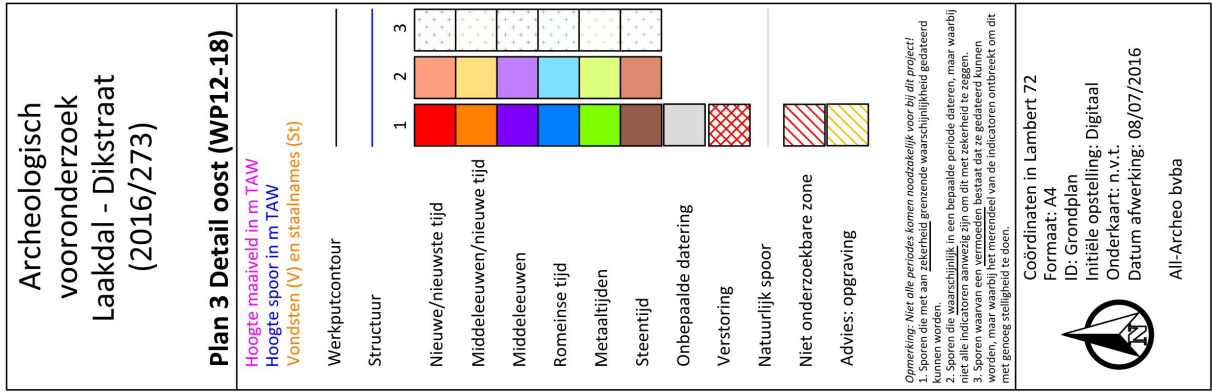

Fig. 22: Detailplan oostelijke zone (WP12-18)

5.2.2 Oostelijke zone (WP12-18)

5.2.2.1 Paalsporen

S36-38, S42, S49, S55-57, S59-61 en S63 zijn vierkante paalsporen met een homogene donkere grijsbruine tot grijsgele gevlekte vulling. De afmetingen van de paalsporen bedragen ongeveer 20 bij 20 cm. S33 heeft afmetingen van 30 bij 30 cm. S42 bevatte nog de restanten van een houten paal. Op basis van de homogene vulling en scherpe aflijning zijn de paalsporen recent. Het zijn de negatieven van palen van verwijderde afsluitingen.

5.2.2.2 Kuilen

S41, S44, S51-52, S58 en S65-68 zijn rechthoekige kuilen met een homogene donkere bruingrijze vulling (Fig. 23). De afmetingen van de kuilen zijn onvolledig, omdat ze tegen de werkputwand geregistreerd werden. Enkel de afmetingen van S44 zijn volledig, en meten 80 bij 130 cm. S44 bevatte steenkool. De kuilen dateren op basis van hun scherpe aflijning en homogene vulling en de aanwezigheid van steenkool in de vulling in de nieuwe tot nieuwste tijd. Mogelijk zijn het zandwinningskuilen.

Fig. 23: S44

5.2.2.3 Greppels

S35 en S46 zijn noordoost-zuidwest georiënteerde rechthoekige greppels met een homogene donkere grijsbruine vulling (Fig. 24). De greppels zijn ongeveer 50 cm breed. Er werd geen vondstmateriaal gerecupereerd. Ze dateren vermoedelijk in de nieuwe of nieuwste tijd omdat ze evenwijdig lopen met de meer zuidelijk gelegen perceelsgrenzen in het onderzoeksgebied.

Fig. 24: S35

Fig. 25: S33

S33, S39 en S62 zijn rechthoekige greppels die behoren tot een noordoost-zuidwest georiënteerde greppelstructuur met een homogene donkere bruingrijze tot bruingele gevlekte vulling (Fig. 25). S33 is ongeveer 2,30 m breed. De greppelstructuur komt voor als perceelsgreppel op de Atlas der Buurtwegen, waardoor zijn eerste gebruik ten minste teruggaat tot de nieuwste tijd.

S40 is een langwerpige noordwest-zuidoost georiënteerde greppel met een donkere bruingele gevlekte vulling (Fig. 26). De greppel is ongeveer 60 cm breed. S40 doorsnijdt S41. De greppel wordt als perceelsgreppel weergegeven op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, waardoor zijn eerste gebruiksfase ten minste teruggaat tot de nieuwste tijd.

Fig. 26: S40

Fig. 27: S64

S45, S47, S48, S50, S54 en S64 zijn rechthoekige greppels die behoren tot een noordoost-zuidwest georiënteerde perceelsgreppel (Fig. 27). De vulling van de greppels is homogeen donker grijszwart of grijsbruin gevlekt. De greppels zijn tussen 50 en 80 cm breed. De perceelsgreppel is te zien op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, waardoor zijn eerste gebruik ten minste tot de nieuwste tijd teruggaat.

5.2.2.4 Bandensporen

S43 is tot slot een langwerpig bandenspoor met een grijsgele gevlekte vulling. Het spoor is ongeveer 45 cm breed.

6 Waardering, analyse van de geplande situatie: effecten, en advies

6.1 Antwoord onderzoeksvragen

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
 - De waargenomen horizonten zijn een beploegd plaggendek (Aap1- en Aap2-horizont) boven een gleyige moederbodem (Cg1- en Cg2-horizont). In werkput 8 werd een oude (uitgeploogde) cultuurlaag (Ap-horizont) vastgesteld. In werkput 17 werd een gebioturbeerde laag waargenomen (A/C-horizont). De bodemprofielen vertoonden doorgaans dezelfde bodemopbouw.
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
 - Er zijn tekenen van ploegactiviteiten in het plaggendek en eronder, namelijk de oude ploeglaag in werkput 8, die de moederbodem deels hebben weggeploegd. Er zijn echter geen erosieverschijnselen waargenomen, waardoor de bodemopbouw redelijk intact is gebleven.
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
 - Het ontbreken van een horizont kan verklaard worden doordat hij weggeploegd is.
- Zijn er tekenen van erosie?
 - Er zijn geen tekenen van erosie.
- Is er sprake van een of meerdere begraven bodems?
 - Er zijn tertiaire eolische zand- en leemafzettingen uit de voorlaatste (Saalien) en laatste ijstijd (Weichselien) die eventueel als begraven bodems kunnen beschouwd worden.
- Zijn er losse vondsten (aardewerk, lithische artefacten, ...) aanwezig? Zo ja, zijn dit geïsoleerde vondsten of is er sprake van vondstconcentraties? Kunnen deze concentraties wijzen op de aanwezigheid van een prehistorische site?
 - Er zijn geen losse vondsten aanwezig.
- Hoe is de bewaringstoestand van deze prehistorische site(s)?
 - Er werd geen prehistorische site vastgesteld.
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
 - Het sporenbestand bestaat uit greppels, kuilen, paalsporen, bandensporen en natuurlijke sporen.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
 - De meeste sporen zijn antropogeen. Er is slechts één natuurlijk spoor geregistreerd.
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
 - De sporen vertonen een goede bewaringstoestand.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
 - Sommige sporen maken deel uit van greppelstructuren.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
 - De sporen dateren in de nieuwe of nieuwste tijd.
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
 - Er kan geen uitspraak gemaakt worden over de aard en omvang van occupatie, omdat er geen sprake is van occupatie.
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
 - Er zijn geen indicatoren voor de aanwezigheid van een erf of nederzetting.
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten?
 - Er zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten.
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologisch vindplaatsen?
 - De sporen kunnen niet gelinkt worden aan nabijgelegen archeologische vindplaatsen.

- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
 - De sporen werden zichtbaar in de Cg-horizont.
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
 - Het projectgebied is gelegen op een zachte helling naar de vallei van de Grote Laak. Het terrein heeft, gezien zijn ligging, archeologisch potentieel. Dit wordt echter niet bevestigd door de aangetroffen sporen.
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
 - Er is geen bodemkundige verklaring voor de afwezigheid van archeologische sporen. Er zijn geen tekenen van erosie. Het terrein is mogelijk wel te nat om bewoond te zijn geweest.
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
 - Er kunnen geen archeologische vindplaatsen afgebakend worden.
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
 - Niet van toepassing.
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
 - Niet van toepassing.
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
 - Niet van toepassing.
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - Niet van toepassing.
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
 - Niet van toepassing.
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
 - Niet van toepassing.

6.2 Advies

Het onderzochte gebied leverde sporen op, maar er is geen aanleiding om te spreken van een archeologische vindplaats. Het aantal sporen is beperkt. Er is sprake van een lage densiteit aan sporen. Ze komen verspreid binnen het onderzoeksgebied voor.

De vastgestelde sporen omvatten voornamelijk perceelsgreppels, alsook recente paalsporen en kuilen. De sporen kunnen allemaal gedateerd worden in de nieuwe tot nieuwste tijd. Doordat er geen erosie heeft opgetreden, is de bewaringstoestand van de sporen goed.

De aangetroffen sporen werden voldoende gedocumenteerd tijdens het uitgevoerde vooronderzoek, zodat behoud *in situ* of vervolgonderzoek niet nodig geacht wordt. Daarom wordt de vrijgave van het terrein geadviseerd.

7 Bibliografie

7.1 Websites

Centrale Archeologische Inventaris (2016)
<http://cai.erfgoed.net/cai/index.php>

Databank ondergrond Vlaanderen (2016)
<http://dov.vlaanderen.be>

Geopunt Vlaanderen (2016)
<http://www.geopunt.be/>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2016)
<https://geo.onroenderfgoed.be/>

8 Bijlagen

8.1 Lijst van afkortingen

CAI	Centrale Archeologische Inventaris
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
DHM	Digitaal hoogtemodel
WP	Werkput
S	Spoor
PR	Profiel

8.2 Archeologische periodes

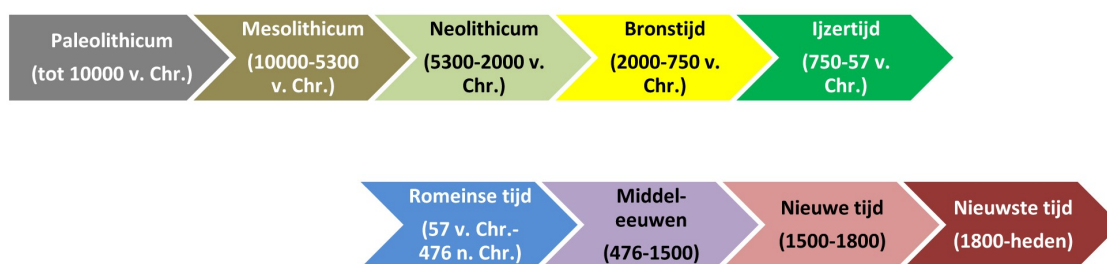

Fig. 28: Archeologische periodes

8.3 Plannen en tekeningen

Plan 1: Situering
 Plan 2: Detail west (WP1-11)
 Plan 3: Detail oost (WP12-18)

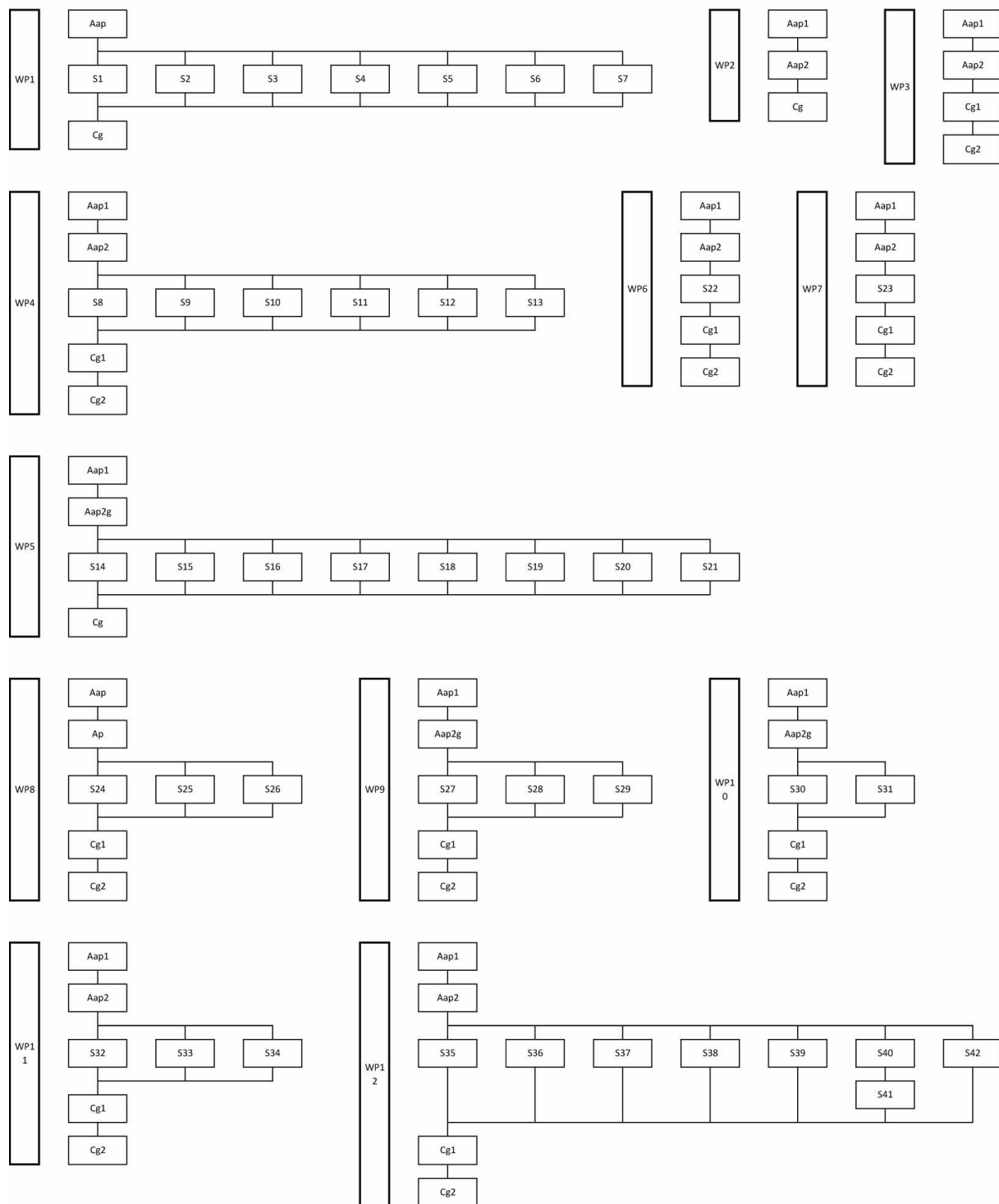
Tekening 1: Profiel – en coupetekeningen 1
 Tekening 2: Profiel – en coupetekeningen 2

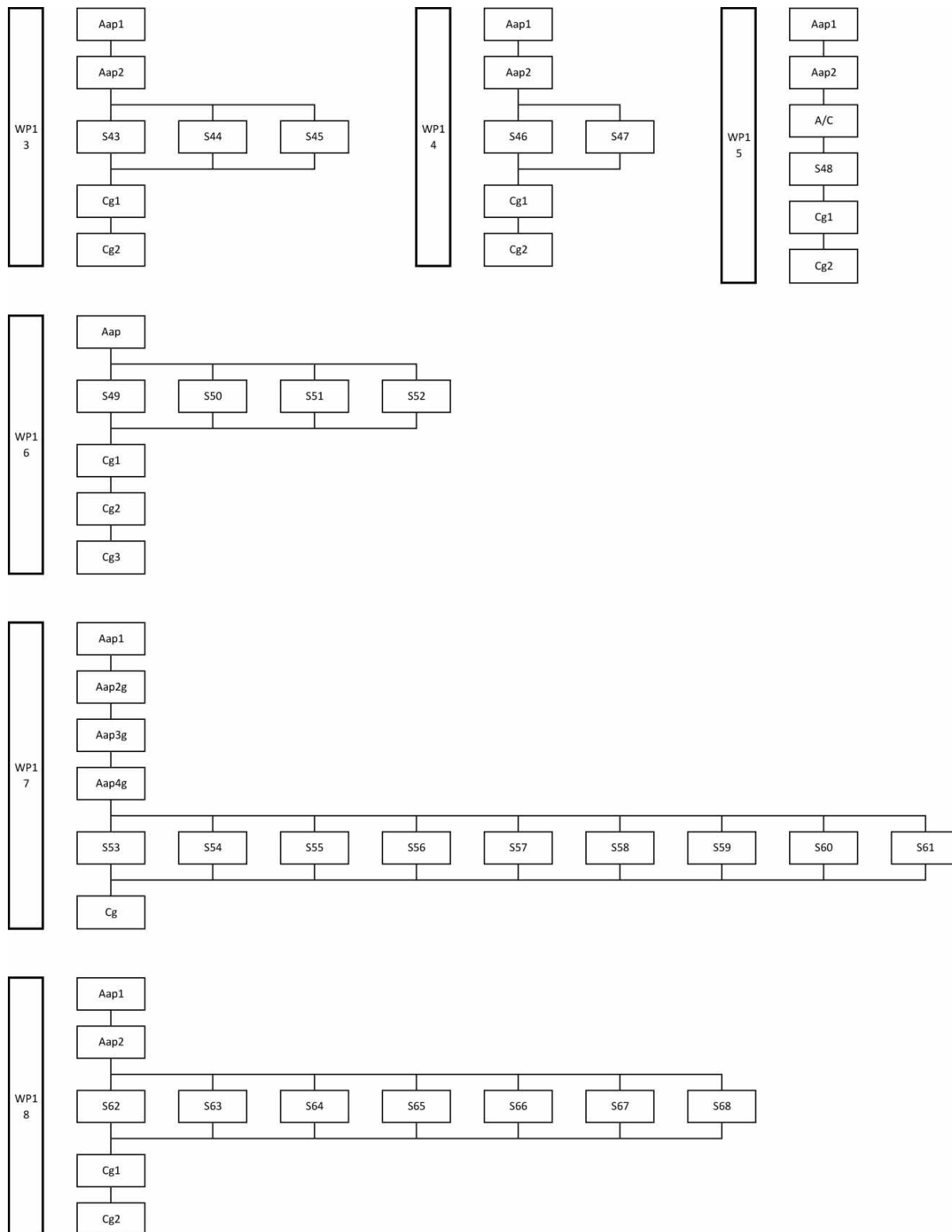
8.4 Harrismatrix

Harrismatrix

Projectcode: 2016/273

Project: Laakdal - Dijkstraat

8.5 Sporenlijst

Werkput	Spoor	Kleur			Homogeen/ Gevlekt/Ge laagd	Vorm	Interpretatie
		Donker/ Licht	Hoofd- kleur	Bijkleur			
1	1	donker	bruin		homogeen	onregelmatig	kuil
1	2	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
1	3	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
1	4	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
1	5	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
1	6	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
1	7	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
4	8	donker	grijs	geel	gevekt	onregelmatig	kuil
4	9	donker	bruin	grijs	homogeen	rechthoekig	kuil
4	10	licht	bruin		homogeen	rechthoekig	bandensporen
4	11	licht	bruin		homogeen	rechthoekig	bandensporen
4	12		bruin		homogeen	rechthoekig	greppel
4	13		grijs		homogeen	rechthoekig	paalspoor
5	14	donker	zwart	bruin	gevekt	onregelmatig	natuurlijk
5	15		bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
5	16		bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
5	17		bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
5	18		bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
5	19		grijs	geel	gevekt	rechthoekig	greppel
5	20		bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
5	21		bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
5	22		grijs		homogeen	rechthoekig	greppel
5	23		grijs		homogeen	rechthoekig	greppel
8	24	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	greppel
8	25	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	greppel
8	26	donker	grijs		gevekt	rechthoekig	verstoring
9	27	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	greppel
9	28		grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	greppel
9	29	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	kuil
10	30		grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	greppel
10	31	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	greppel
11	32	donker	grijs		homogeen	rechthoekig	kuil
11	33	donker	bruin	grijs	homogeen	rechthoekig	greppel
11	34	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
12	35	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	greppel
12	36	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	paalspoor

Werkput	Spoor	Kleur			Homogeen/ Gevlekt/Ge laagd	Vorm	Interpretatie
		Donker/ Licht	Hoofd- kleur	Bijkleur			
12	37	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	paalspoor
12	38	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	paalspoor
12	39	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	greppel
12	40	donker	bruin	geel	gevekt	langwerpig	greppel
12	41	donker	bruin	grijs	homogeen	rechthoekig	kuil
12	42	donker	grijs	geel	gevekt	rechthoekig	paalspoor
13	43		grijs	geel	gevekt	langwerpig	bandensporen
13	44	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	kuil
13	45	donker	grijs	bruin	gevekt	rechthoekig	greppel
14	46	donker	bruin	grijs	homogeen	rechthoekig	greppel
14	47	donker	grijs	zwart	homogeen	rechthoekig	greppel
15	48	donker	grijs		homogeen	rechthoekig	greppel
16	49	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	paalspoor
16	50	donker	grijs	zwart	homogeen	rechthoekig	greppel
16	51		bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
16	52		bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
17	53	donker	bruin	grijs	homogeen	rechthoekig	greppel
17	54	donker	grijs	zwart	gevekt	rechthoekig	greppel
17	55	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
17	56	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
17	57	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	paalspoor
17	58	donker	bruin	grijs	homogeen	rechthoekig	kuil
17	59	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	paalspoor
17	60	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	paalspoor
17	61	donker	grijs	bruin	homogeen	rechthoekig	paalspoor
18	62	donker	bruin	geel	gevekt	rechthoekig	greppel
18	63	donker	bruin	geel	gevekt	rechthoekig	paalspoor
18	64	donker	grijs		homogeen	rechthoekig	greppel
18	65	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
18	66	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
18	67	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil
18	68	donker	bruin		homogeen	rechthoekig	kuil

8.6 Vondstenlijst

Vondstnr.	Locatie			Inzamelingswijze	Aardewerk		
	Werkput	Spoor	Vlak		Vaatwerk	Bouwmateriaal	Andere
V01	9	29	1	Vlak	1		

8.7 Digitale gegevensdrager

Inventarislijsten van het gerecupereerde vondstenmateriaal, van de sporen met beschrijving, van alle tekeningen en van alle foto's zijn digitaal beschikbaar. Dit is tevens het geval voor het dagboek, de foto's, de plannen en tekeningen.

Archeologisch vooronderzoek Laakdal - Dijkstraat (2016/273)

Plan 1 Situering

Hoogte maaiveld in m TAW
Hoogte spoor in m TAW
Vondsten (V) en staalnames (St)

Werkputcontour

Structuur

Nieuwe/nieuwste tijd

Middeleeuwen/nieuwe tijd

Middeleeuwen

Romeinse tijd

Metaaltijden

Steentijd

Onbepaalde datering

Verstoring

Natuurlijk spoor

Niet onderzoekbare zone

Advies: opgraving

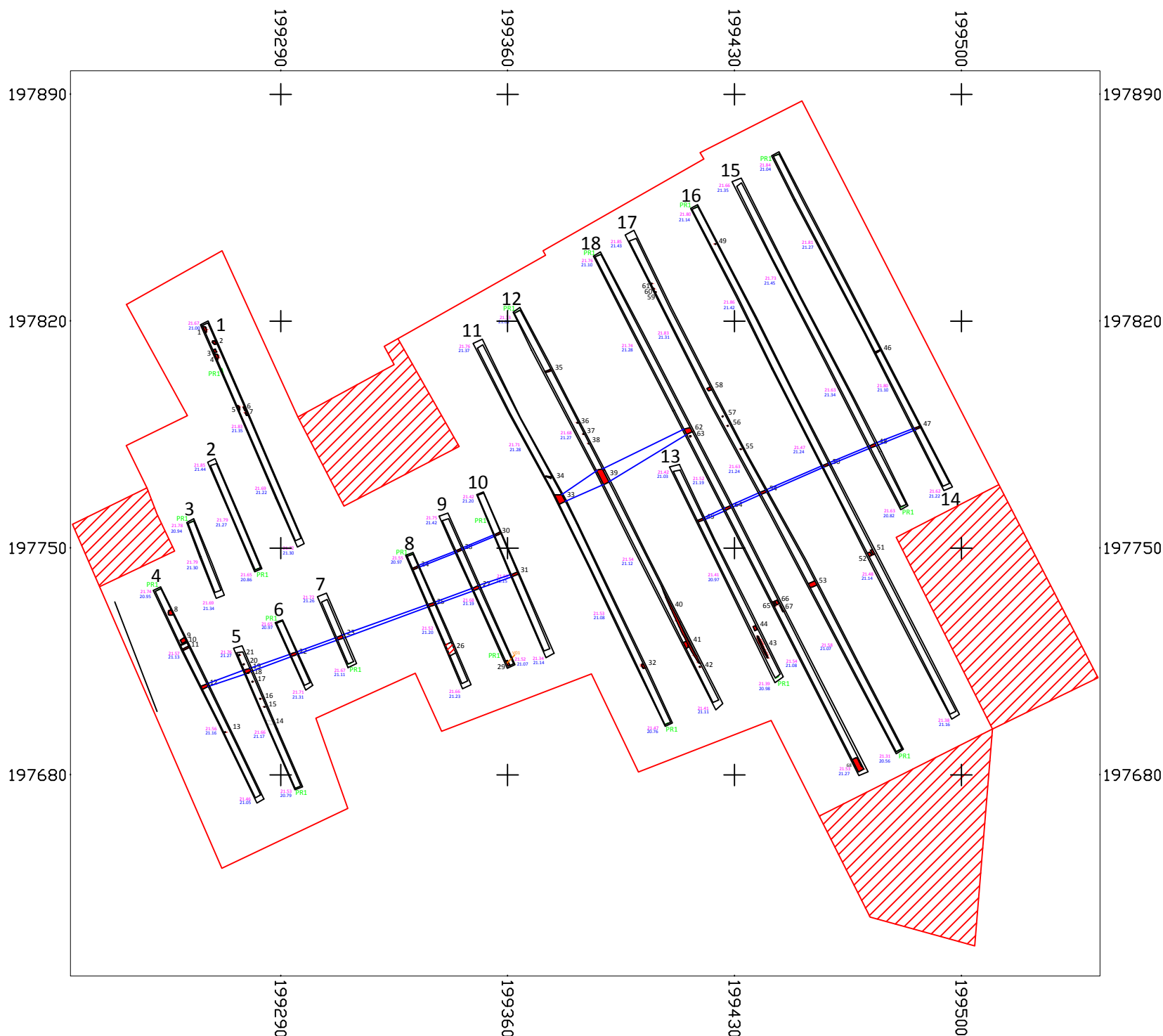
1	2	3

Opmerking: Niet alle periodes komen noodzakelijk voor bij dit project!
1. Sporen die met zekerheid grenzende waarschijnlijkheid gedateerd kunnen worden.
2. Sporen die waarschijnlijk in een bepaalde periode dateren, maar waarbij niet alle indicatoren aanwezig zijn om dit met zekerheid te zeggen.
3. Sporen waarvan een vermoeden bestaat dat ze gedateerd kunnen worden, maar waarbij het merendeel van de indicatoren ontbreekt om dit met genoeg stelligheid te doen.

Coördinaten in Lambert 72
Formaat: A4
ID: Grondplan
Initiële opstelling: Digitaal
Onderkaart: n.v.t.
Datum afwerking: 08/07/2016

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Laakdal - Dijkstraat (2016/273)

Plan 2 Detail west (WP1-11)

Hoogte maaiveld in m TAW
Hoogte spoor in m TAW
Vondsten (V) en staalnames (St)

Werkputcontour

Structuur

Nieuwe/nieuwste tijd

Middeleeuwen/nieuwe tijd

Middeleeuwen

Romeinse tijd

Metaaltijden

Steentijd

Onbepaalde datering

Verstoring

Natuurlijk spoor

Niet onderzoekbare zone

Advies: opgraving

	1	2	3
Nieuwe/nieuwste tijd			
Middeleeuwen/nieuwe tijd			
Middeleeuwen			
Romeinse tijd			
Metaaltijden			
Steentijd			
Onbepaalde datering			
Verstoring			
Natuurlijk spoor			
Niet onderzoekbare zone			
Advies: opgraving			

Opmerking: Niet alle periodes komen noodzakelijk voor bij dit project!
1. Sporen die met zekerheid grenzende waarschijnlijkheid gedateerd kunnen worden.
2. Sporen die waarschijnlijk in een bepaalde periode dateren, maar waarbij niet alle indicatoren aanwezig zijn om dit met zekerheid te zeggen.
3. Sporen waarvan een vermoeden bestaat dat ze gedateerd kunnen worden, maar waarbij het merendeel van de indicatoren ontbreekt om dit met genoeg stelligheid te doen.

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4

ID: Grondplan

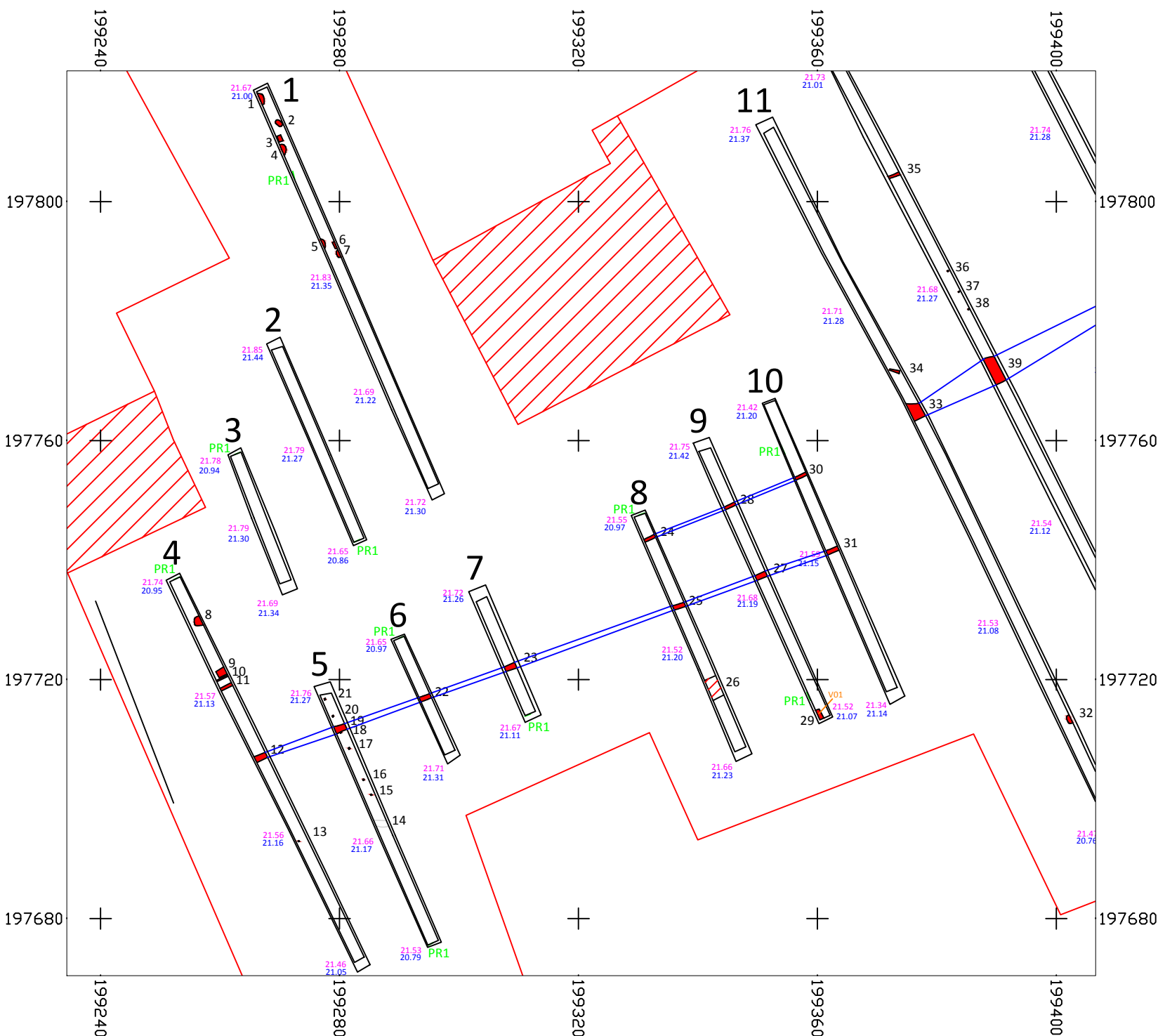
Initiële opstelling: Digitaal

Onderkaart: n.v.t.

Datum afwerking: 08/07/2016

All-Archeo bvba

Archeologisch vooronderzoek Laakdal - Dikstraat (2016/273)

Plan 3 Detail oost (WP12-18)

Hoogte maaiveld in m TAW
Hoogte spoor in m TAW
Vondsten (V) en staalnames (St)

Werkputcontour

Structuur

Nieuwe/nieuwste tijd

Middeleeuwen/nieuwe tijd

Middeleeuwen

Romeinse tijd

Metaaltijden

Steentijd

Onbepaalde datering

Verstoring

Natuurlijk spoor

Niet onderzoekbare zone

Advies: opgraving

1	2	3

Opmerking: Niet alle periodes komen noodzakelijk voor bij dit project!
1. Sporen die met **aan zekerheid** grenzende waarschijnlijkheid gedateerd kunnen worden.
2. Sporen die **waarschijnlijk** in een bepaalde periode dateren, maar waarbij niet alle indicatoren aanwezig zijn om dit met zekerheid te zeggen.
3. Sporen waarvan een **vermoeden** bestaat dat ze gedateerd kunnen worden, maar waarbij het merendeel van de indicatoren ontbreekt om dit met genoeg stelligheid te doen.

Coördinaten in Lambert 72

Formaat: A4

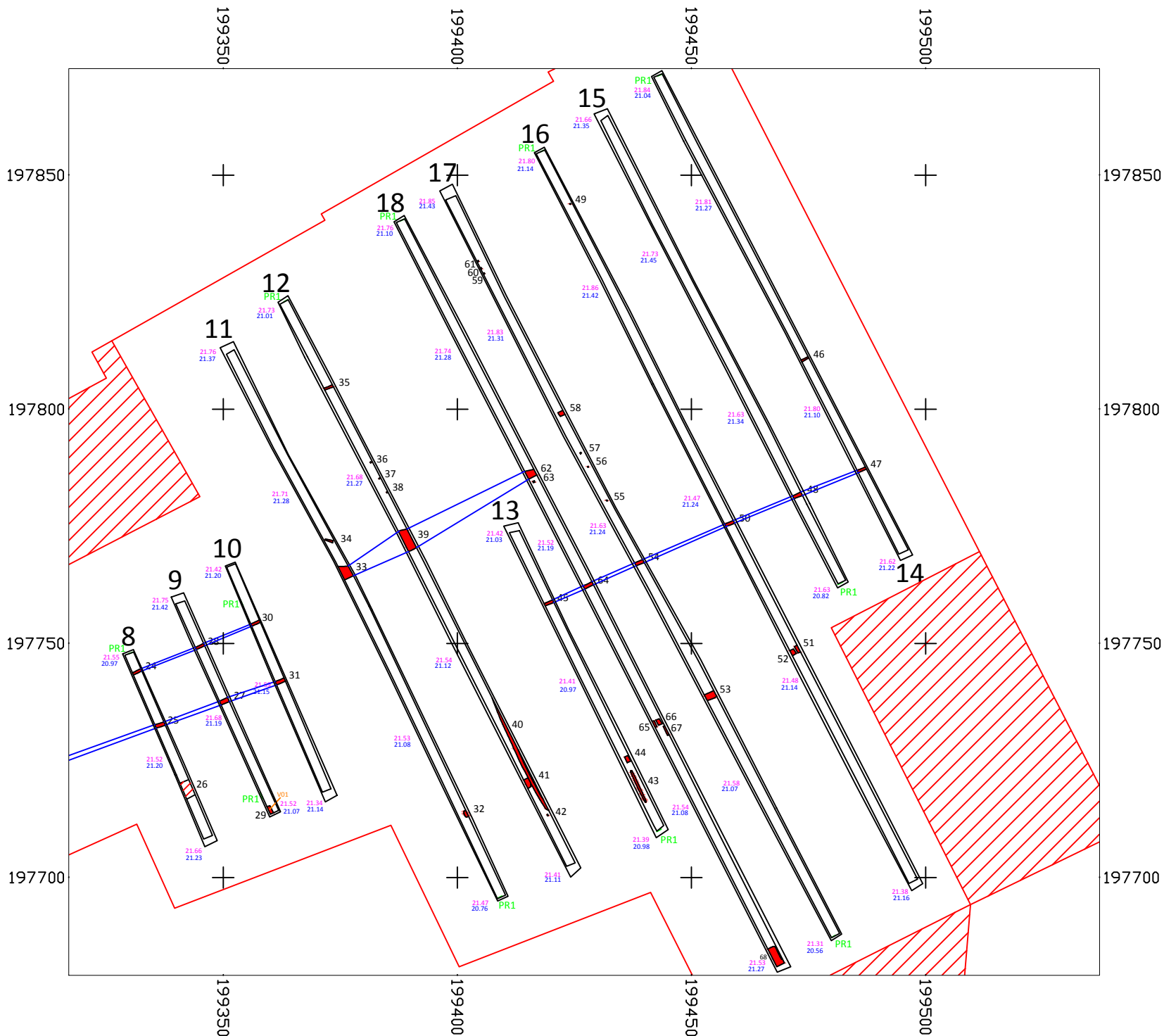
ID: Grondplan

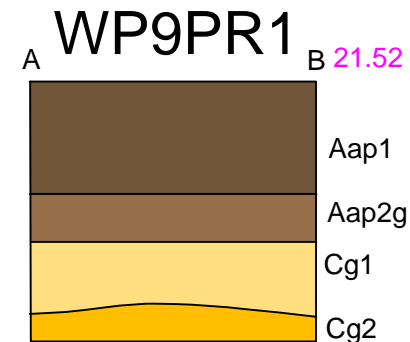
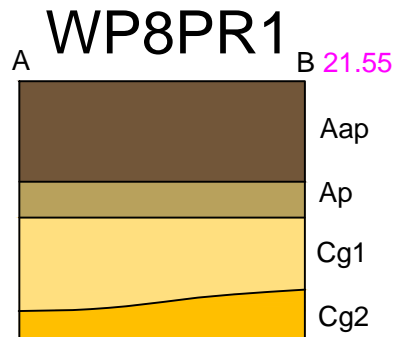
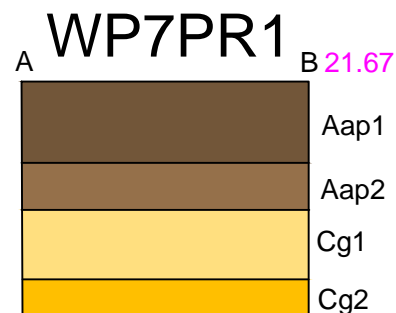
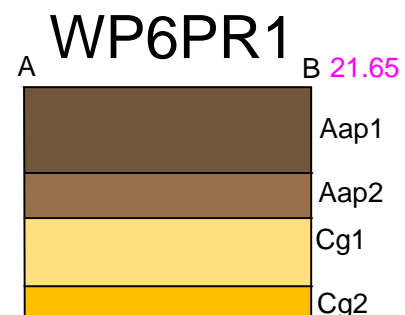
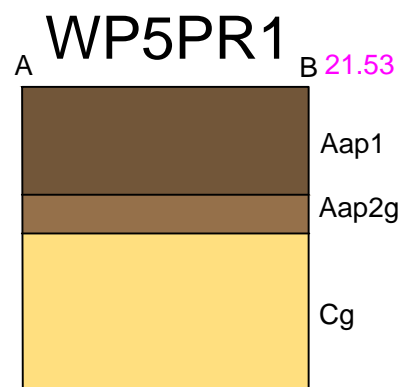
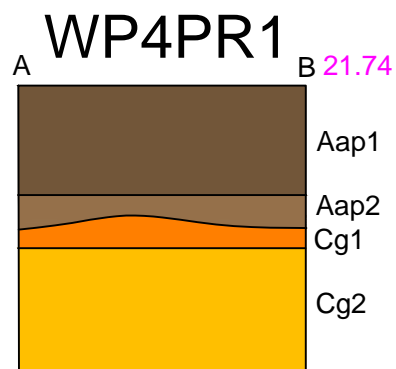
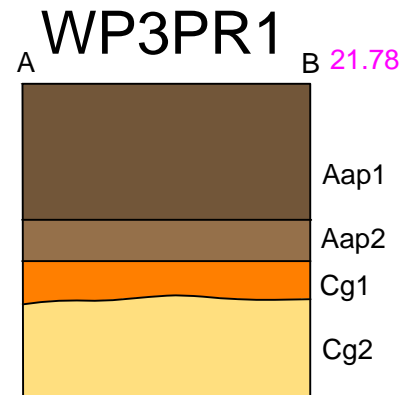
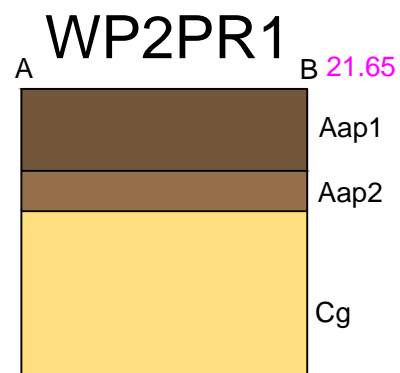
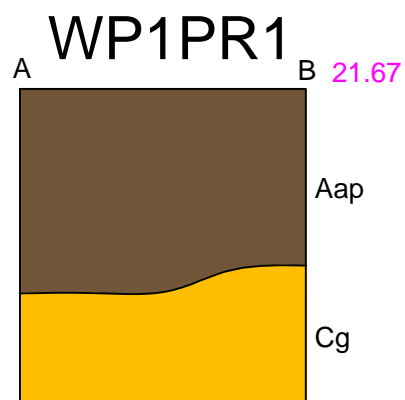
Initiële opstelling: Digitaal

Onderkaart: n.v.t.

Datum afwerking: 08/07/2016

All-Archeo bvba

1m

Archeologisch vooronderzoek (2016/273)

ID: Profiel- en coupetekeningen 1
Formaat: A4
Datum aanmaak: 07/07/2016
Datum afwerking: 08/07/2016

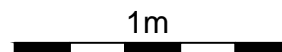
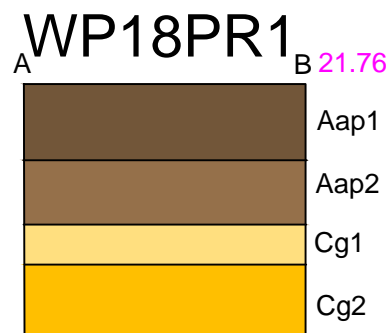
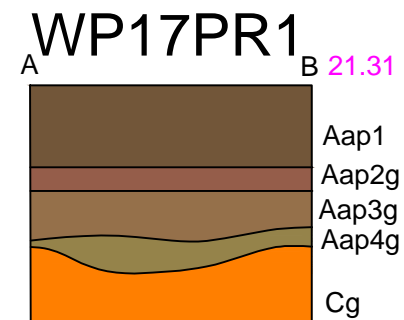
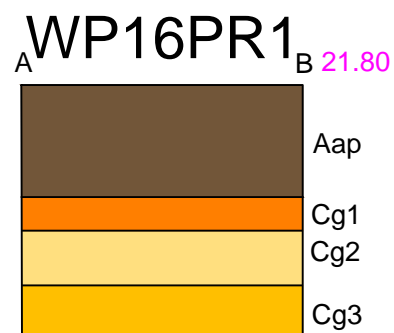
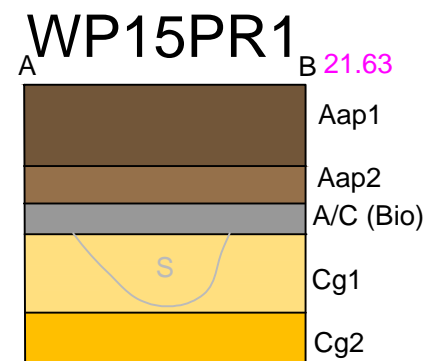
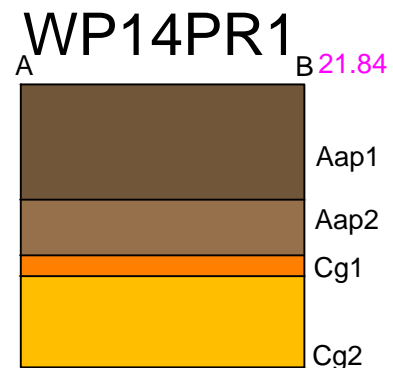
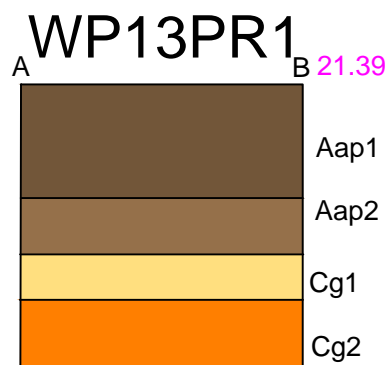
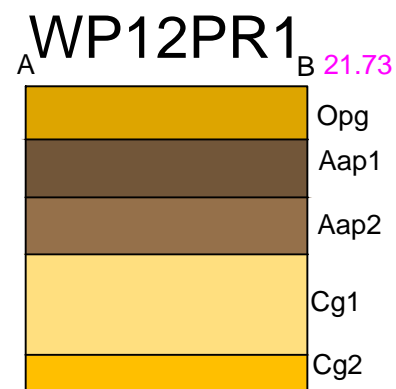
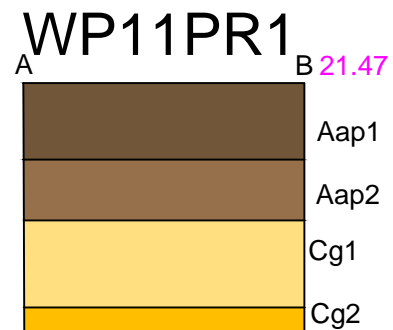
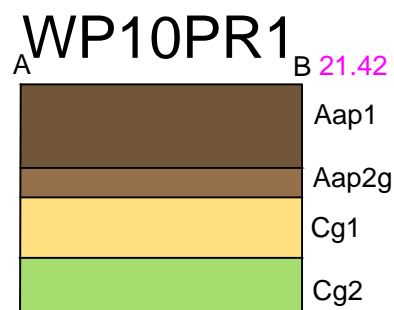
Legende

Opg Opgebrachte laag
Bio Gebioturbeerde laag
S Spoor in profielwand

A A-horizont
Ap Beploegde A-horizont
Aa Plaggendek
Aap Beploegde plaggendek
Aapg Gleyige, beploegde plaggendek
AC Overgang A -> C-horizont
C C-horizont/Moederbodem
Cg Gleyige C-horizont
(TZ) Tertiair zand

Hoogte maaiveld in m TAW
Locatie staalname en nummer

Schaal analoge veldtekeningen: 1:20

Archeologisch vooronderzoek (2016/273)

ID: Profiel- en coupetekeningen 2
Formaat: A4
Datum aanmaak: 07/07/2016
Datum afwerking: 08/07/2016

Legende

Opg	Opgebrachte laag
Bio	Gebioturbeerde laag
S	Spoor in profielwand
A	A-horizont
Ap	Beploegde A-horizont
Aa	Plaggendek
Aap	Beploegde plaggendek
Aapg	Gleyige, beploegde plaggendek
AC	Overgang A -> C-horizont
C	C-horizont/Moederbodem
Cg	Gleyige C-horizont
(TZ)	Tertiair zand

Hoogte maaiveld in m TAW
Locatie staalname en nummer

Schaal analoge veldtekeningen: 1:20